

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, कानून उपसमूह उपप्रबन्धक, आठौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित
परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ३०

१. प्रथम चरण : - लिखित परीक्षा					पूर्णाङ्क :- २००	
पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन	100	40	विषयगत	२ प्रश्न X १० अङ्क = २० अङ्क	३ घण्टा
					४ प्रश्न X २० अङ्क = ८० अङ्क (समस्या समाधान)	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	100	40	विषयगत	२ प्रश्न X १० अङ्क = २० अङ्क	३ घण्टा
					४ प्रश्न X २० अङ्क = ८० अङ्क (समस्या समाधान)	
२. द्वितीय चरण : - अन्तर्वार्ता					पूर्णाङ्क ३०	
विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली			
अन्तर्वार्ता	30	-	मौखिक			

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईबाट प्रश्नहरू सोधिनेछ ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परिक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :- २०७४/१०/२८

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, कानून उपसमूह उपप्रबन्धक, आठौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित
परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र :- प्रशासन र व्यवस्थापन

खण्ड क - (५० अङ्क)

1. सार्वजनिक व्यवस्थापन

- 1.1 सार्वजनिक व्यवस्थापन : परिचय, कार्यक्षेत्र, नवीनतम अवधारणा, विद्यमान चुनौती तथा समाधानका उपायहरू
- 1.2 प्रशासनिक विधिहरू (कार्य विश्लेषण, कार्य विवरण, कार्य मूल्याङ्कन, कार्य विस्तृतिकरण, कार्य ढाँचा, संगठन तथा व्यवस्थापन पद्धति, व्यवस्थापकीय परीक्षण)
- 1.3 संगठनात्मक व्यवहार, समूह गतिशिलता र समूहगत कार्य
- 1.4 व्यवस्थापनको अवधारणा, प्रकार र आधारभूत सिद्धान्तहरू
- 1.5 कुशल व्यवस्थापकका कार्य र गुणहरू
- 1.6 व्यवस्थापकीय सीप र शैलीहरू
- 1.7 मानव श्रोत व्यवस्थापन : प्राप्ति, विकास, उपयोग र सम्भार
- 1.8 व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, अधिकार प्रत्यायोजन, निर्णय प्रक्रिया र नेतृत्व
- 1.9 व्यवस्थापनका केही प्रमुख पक्षहरू : कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन, द्वन्द्व व्यवस्थापन, तनाव व्यवस्थापन, समय व्यवस्थापन, प्रकोप व्यवस्थापन, संकट व्यवस्थापन, परिवर्तन व्यवस्थापन र गुनासो व्यवस्थापन
- 1.10 वार्ता तथा संभौता सम्बन्धी सैद्धान्तिक र व्यवहारिक ज्ञान
- 1.11 व्यवस्थापन सूचना प्रणाली र संगठनमा महत्व
- 1.12 सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र मूल्यांकन प्रशासनको भूमिका
- 1.13 सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, कार्य, विशेषता र भूमिका
- 1.14 सार्वजनिक सेवा प्रवाह र सार्वजनिक सेवा वडापत्र
- 1.15 विश्वव्यापीकरण, उदारीकरण र सार्वजनिक संस्थानको अवधारणा र प्रयोग
- 1.16 विमानस्थल व्यवस्थापनका नयाँ अवधारणाहरू वारे जानकारी
 - सार्वजनिक नीजि साभेदारी (PPP) माध्यमबाट निजीकरण व्यवस्था
 - व्यवस्थापन करार (Management Contract)
 - कर्पोरेटाइजेशन
 - निर्माण, स्वामित्व, संचालन, हस्तान्तरण (BOOT)
 - स्थानीय तहमा हस्तान्तरण तथा संचालन

खण्ड (ख) - (५० अङ्क)

1 विकास प्रशासन र व्यवस्थापन

- 1.1 विकासका प्रशासनका सिद्धान्तहरू
- 1.2 नेपालमा विकास प्रशासनका चुनौतीहरू
- 1.3 नेपालको योजना र बजेट प्रणाली
- 1.4 नेपालमा आयोजना व्यवस्थापन
- 1.5 भ्रष्टाचार विरुद्धको शुन्य सहनशीलताको अवधारणा र नेपालमा भ्रष्टाचार नियन्त्रणको संस्थागत व्यवस्था
- 1.6 अन्तर्राष्ट्रिय वित्तीय प्रणाली (विश्व बैंक, अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, एशियाली विकास बैंक)
- 1.7 खुल्ला अर्थतन्त्र र व्यापार उदारीकरण
- 1.8 वैदेशिक रोजगार र सेवा व्यापार
- 1.9 अन्तर्राष्ट्रिय आवागमन र व्यापार सहजीकरण
- 1.10 वार्ता र सौदावाजी सम्बन्धी कला

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, कानून उपसमूह उपप्रबन्धक , आठौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित
परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 1.11 दिगो विकास, वातावरण र जलवायु परिवर्तन
- 1.12 गरिवी निवारण : नेपालमा यसका लागि गरिएका प्रयास, उपलब्धि र चुनौतीहरू
- 1.13 सार्वजनिक संस्थाको व्यवस्थापन
- 1.14 नेपालमा नागरिक उड्डयनको विकास, चुनौती र समसामयिक अवस्था
- 1.15 विकासमा सूचना प्रविधिको महत्व
- 1.16 विकासमा वैदेशिक सहयोगको भूमिका र यसको उपयोग
- 1.17 मानव विकास

2. व्यवसायिकता, सदाचार र नैतिकता

- 2.1 सार्वजनिक जवाफदेहिता र उत्तरदायित्व
- 2.2 व्यवसायिकता, सदाचार र नैतिकताको अवधारणा र आयामहरू
- 2.3 सार्वजनिक प्रशासनमा व्यवसायिकता, सदाचार र नैतिकताको प्रवर्द्धनका उपाय र वर्तमान अवस्था
- 2.4 भ्रष्टाचार निवारण तथा भ्रष्टाचार निवारणका लागि गरिएका व्यवस्थाहरू

प्रथम पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिने छ ।

प्रथम पत्र (विषयगत)				
विषय	खण्ड	अङ्कभार	लामो उत्तर	समस्या समाधान
प्रशासन र व्यवस्थापन सम्बन्धी	(क)	५०	१ प्रश्न X १० अङ्क = १०	२ प्रश्न X २० अङ्क = ४०
	(ख)	५०	१ प्रश्न X १० अङ्क = १०	२ प्रश्न X २० अङ्क = ४०
जम्मा		१००	२ प्रश्न X १० अङ्क = २०	४ प्रश्न X २० अङ्क = ८०

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, कानून उपसमूह उपप्रबन्धक, आठौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित
परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी

१. संबैधानिक विकास र नेपालको वर्तमान संविधान
 - (क) नेपालको संबैधानिक विकासक्रम
 - (ख) राज्यका निर्देशक सिद्धान्त र नीतिहरु
 - (ग) शक्तिपृथकीकरण र सन्तुलनको सिद्धान्तको व्यावहारिक प्रयोग
 - (घ) सार्वजनिक नीति निर्माण, विश्लेषण र सार्वजनिक नीति कार्यान्वयन
 - (ङ) मौलिकहक र तिनको कार्यान्वयन
 - (च) संघीय, प्रदेश र स्थानीय तहका सरकार एवं तिनीहरुका बीचको अन्तरसम्बन्ध
२. कानून र न्यायका मान्य सिद्धान्तहरु
 - (क) प्राकृतिक न्यायको सिद्धान्त
 - (ख) प्राङ्ग न्यायको सिद्धान्त
 - (ग) विलम्बको सिद्धान्त
 - (घ) दोहोरो खतराको सिद्धान्त
 - (ङ) म्याद, हदम्याद, म्यादतारेख र हकदैयाको सिद्धान्त
 - (च) निशपक्ष सुनुवाईको सिद्धान्त
 - (छ) नजीरको सिद्धान्त
 - (ज) फैसला स्थिरताको सिद्धान्त
 - (झ) अधिकार क्षेत्रको सिद्धान्त
 - (ञ) कानून व्याख्याको सिद्धान्त
 - (ट) अदालतको सहयोगी (Amicus curiae)
३. विवाद समाधानका वैकल्पिक उपाय
 - (क) करार कानून र करारीय विवाद समाधान
 - (ख) मध्यस्थता, समन्वय र मेलमिलाप
 - (ग) विवाद समाधानका अन्य वैकल्पिक उपायहरु
४. कानूनी मस्यौदा :
 - (क) रिट निवेदन
 - (ख) लिखित जवाफ
 - (ग) फिराद, प्रतिउत्तर
 - (घ) वारेसनामा
 - (ङ) दावी/प्रतिदावी
 - (च) करारनामा
 - (छ) अन्तरिम आदेश भ्याकेटको निवेदन
५. कानून तर्जुमा सम्बन्धी ज्ञान
 - (क) कानून तर्जुमा सम्बन्धी आधारभूत पक्ष तथा सिद्धान्तहरु
 - (ख) ऐन, नियम, गठन, आदेश र सूचनाको तर्जुमा तथा सम्पादन
 - (ग) नियमावली, विनियमावली तर्जुमा
 - (घ) व्यवस्थापन विधि
६. अन्तर्राष्ट्रिय कानून
 - (क) मानव अधिकार सम्बन्धी विश्वव्यापी घोषणा र त्यसको कार्यान्वयन सम्बन्धी महासन्धीहरु
 - (ख) संयुक्त राष्ट्र संघको वडापत्र
 - (ग) सार्कको वडापत्र
 - (घ) अन्तर्राष्ट्रिय फौजदारी अदालतको विधान
 - (ङ) नागरिक उड्डयन सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धी १९४४
 - (च) हवाई सेवा सम्झौता

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, कानून उपसमूह उपप्रबन्धक , आठौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित
परीक्षाको पाठ्यक्रम

- (छ) वायुसेवा संचालकको दायित्व सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था
 (ज) हवाई सुरक्षा कानून
 (झ) अन्तर्राष्ट्रिय कानूनको घरेलुकरण
७. नागरिक उड्डयन सम्बन्धी नेपाल कानून
 (क) गैर सैनिक हवाई उडान (सिभिल एभिएसन) ऐन, २०१५ तथा नियमावली, २०५२
 (ख) नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण ऐन, २०५३
 (ग) नागरिक उड्डयन नियमावली, २०५८
 (घ) नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण कर्मचारीहरूको सेवाका सर्त र सुविधा सम्बन्धी नियमावली, २०५६
 (ङ) नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी नियमावली, २०५७
 (च) नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण विमानस्थल सेवा शुल्क नियमावली, २०६७
 (छ) नागरिक उड्डयन सुरक्षा नियमावली, २०७३
८. अदालत र न्याय प्रशासन सम्बन्धी नेपाल कानून
 (क) मुलुकी देवानी (संहिता) ऐन, २०७४
 (ख) मुलुकी देवानी कार्यविधि (संहिता) ऐन, २०७४
 (ग) मुलुकी अपराध (संहिता) ऐन, २०७४
 (घ) सरकारी मुद्दा सम्बन्धी ऐन, २०४९
 (ङ) न्याय प्रशासन ऐन, २०७३
 (च) सर्वोच्च अदालत ऐन, २०४८ र नियमावली २०७४
 (ज) कानून व्याख्या सम्बन्धी ऐन, २०१०
 (झ) प्रमाण ऐन, २०३१
९. सुशासन सम्बन्धी नेपाल कानून
 (क) सुशासन (व्यवस्थापन र सञ्चालन) ऐन, २०६४
 (ख) सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४
 (ग) अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग ऐन, २०४८
 (घ) सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण ऐन, २०६४
 (ङ) भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
 (च) सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली २०६४
१०. विवाद समाधान सम्बन्धी नेपाल कानून
 (क) मध्यस्थता ऐन, २०५५
 (ख) करार ऐन, २०५६
 (ग) कम्पनी ऐन, २०६३
 (घ) मेलमिलाप ऐन, २०६८

दोस्रो पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिने छ ।

दोस्रो पत्र (विषयगत)			
विषय	खण्ड	अङ्कभार	प्रश्न संख्या
सेवा सम्बन्धी		१००	२ प्रश्न X १० अङ्क = २० ४ प्रश्न X २० अङ्क = ८०